

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javno zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije se prosto poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

•V edinosti je moč.

Delalsko podporno društvo v Trstu.

Kolike važnosti je za nas Slovence v Trstu to društvo, dobro vé vsak zavedni narodnjak; znano mu je, da se tu zbirajo in družijo naši delalci, da si z vzajemno podporo pomagajo v boleznih in da se tudi naobražujejo s čitanjem raznovrstnih časnikov in knjig, katere dobé v družtvenih knjižnicah. Nam tržaškimi domoljubom mora biti to društvo najvažnejše, ker tu je zbrana prelepa množica naših delalcev, na katere moramo o vsakej priliki računati, na katere se nam je zanašati o raznih dogodjih, o narodnih veseljih, o volitvah itd. Društvo nam mora biti kakor očesna zenica, in paziti nam je, da ga ne omajamo, da ga ne rušimo, temveč z vsemi silami je moramo podpirati, da se vzdrži, da se množi, da vseva. To prodobro vedo nekateri tukajšnji domoljubi, zatorej so se vpisali za podpornike, da pomagajo gmotno in duševno društvu na noge. Z največjim zadoščenjem opazujemo bujno razvijanje tega društva od prvega početka do danes; leto na leto se množe družtveniki, a množi se tudi družtvena imovina, bez katere bi društvo vedno le hiralo. Da se pa društvo tako lepo razcveta, zasluža je v prve vrsti družtvenega odbora, ki se žrtvuje v njega blaginjo, ki deluje rekli bi z jekleno voljo, da vzdržuje v vsakom obziru lep red mej raznoličnimi členi.

To društvo bode imelo v nedeljo 25. t. m. svoj redni občni zbor, in v ta namen je dalo natisniti „račun in poročilo za leto 1887.“ Sešitek prinaša na tretji strani dovolj dobro izdelano sliko pokojnega velezaslužnega predsednika V i k t o r j a Dolenca in njega životopis. Dalje je potem poročilo za leto 1887, iz katerega posnemamo pričujoče:

Nadeja, katero je izrekel nepozabni predsednik lanskega leta pri občnem zboru dne 17. aprila, da bode delalsko podp. društvo v prihodnjem letu srečnejše, izpolnila se je žalibog le deloma. Bilo je sicer naše društvo v gmotnem obziru res srečnejše, a zadela ga je uprav to leto tako velika nesreča, da jo društvo težko pozabi in jo bode občutilo še dolgo. Neisprosná smrt ugrabila nam je našega načelnika g. V. Dolenca v najboljši možkeji dobi uprav takrat, ko ga je društvo največ potrebovalo. Mož, ki je bil posve-

til vse svoje najboljše moči našemu društvu, ki je vedno zanj mislil in deloval, ta mož preminol je dne 20. julija 1887.

Po enoglasnem odborovem sklepu dne 23. julija 1887. bilo je določeno, da izkaže društvo po svojih slabih silah priznanje in zahvalo svojemu velikemu pokojniku na pričujoč način:

1. da se bere sv. maša prihodnje nedelje ob 7. in pol uri pri novem sv. Antonu za blagi počitek pokojnega predsednika;

2. da se naroči za družtvene prostore pri domačem slikarji oljnata slika g. V. Dolenca;

3. da ostane predsednikov stol v družtvenej zbornici prazen in preprežen s črnim florom do prihodnjega občnega zbora;

4. da daruje za spomenik pokojnikov možki oddelek 300 gold. in ženski oddelek 100 gold.

Vse te odborove določbe so bile tudi izpolnjene; le slika, katera bode v kratkem času krasila družtvene prostore, ni še izvršena.

Razven tega se je pela osmi dan po smrti rajnega sv. maša zadušnica, katero je brezplačno pel preč. g. Miha Debelak z asistenco dveh g. duhovnikov in katere se je udeležilo mnogo naših udov in večina slovanske inteligence v Trstu. S temi določbami storil je odbor najmanj, kar je mogel storiti za velike zasluge, katere si je pokojni predsednik pridobil za naš narod sploh, posebno pa za naše društvo.

Odbor se nadeja, da je s tem ustregel občeji želji družtvenikov ter da govori iz duše vseh, če tudi na tem mestu izreče največjo žalost zaradi izgube nepozabnega predsednika.

„Slava njegovemu spominu!“

Kakor je bilo uže omenjeno, bilo je naše društvo v gmotnem obziru dovolj srečno, posebno če se gleda na uspeh drugih enacij družtev in na hiranje obrta in trgovine v Trstu. Družtvena gotovina se je to leto pomnožila za 1971 gld. 62 kr., tako da iznaša vsa družtvena gotovina koncem 1887. leta 13.815 gld. 87 kr. Vsega premoženja pa je 17.240 gld. 35 kr. Lansko leto se je računilo sicer premoženje na 17.366 gld. 90 kr.; v ta znesek pa je bilo uračunjenih 2311 gld. 95 kr. dolžnih tednin, katerih se je le 406 gld. 10 kr. izterjalo, tako da je lanski račun fiktiven za 1905 gld. 85 kr. Istinoto premoženje društva iznašalo je lansko leto le 15.461

gld. 05 kr. Društveno premoženje se je zatorej z letom 1887. pomnožilo za 2074 gold.

Iz navedenih števil je razvidno, da je društvo, če tudi po malem, vendar solidno napredovalo. Pravi napredek in gmotni družtveni uspeh se bode pa gotovo še le takrat dosegel, kadar bodo naši družabniki zavednejši, ko bodo bolj umevali vzajemnost in se manj ozirali na osebno korist nego na splošno. Žalibog, mnogo je še takih družtvenikov, ki žele imeti od društva le dobiček, ne oziraje se na to, da terajo na ta način obstoj v nevarnost.

Želja odborova, katero polaga družtvenikom na srce, je, naj dokažejo v bodoče ne le z besedo, ampak tudi dejansko, da umejo, kaj je vzajemnost v pravem zmislu. A kakor je za razcvitanje društva vzajemnost brezpogojno potrebna, itak pospešujeta nič manj družtvene namene edinstvo in sloga mej družtveniki. Vzajemnost, edinstvo in sloga v tem in onem naj bode zatorej geslo našemu društvu.

Veliko važnost daje se povsod v enacij družtvi zdravnikom, ako izpolnujejo svoje dolžnosti ne samo vestno, temveč z vsem srcem in radostjo. Takšni zdravniki so čvrst stebel družtvenemu napredku. Menimo, da se naše društvo sme ponašati uprav s takšnimi zdravnikoma, zato izraža odbor srčno željo, da bi družtveniki ne le ne ovirali delovanje gg. zdravnikov, ampak pospeševali je povsod in o vsakej priliki z vso močjo.

Kar se tiče sprejemanja novih udov v društvo, postopal je odbor strogo. Sprejemal je le takšne družtvenike, o katerih se je natančno prepričal, da so dobrega obnašanja ter da bodo izpolnjevali svoje dolžnosti proti društvu in da ne bodo iskali samo svojih pravic.

Preteklo leto sprejelo se je v društvo le 113 družabnikov in 34 družabnice; izbrisal pa je odbor radi neplačanih tednin 91 družabnikov in 54 družabnic. Umrlo je 1887. leta 14 družabnikov in 3 družabnice; mej njimi ustanovnik preč. kanonik župnik Hrovatin Anton; izmed podpornikov pa družtveni predsednik Dolenc Viktor, Dejak Anton in Smerdik Fran; dalje 10 rednih udov in 3 družabnice. Bog jim jim daj večni mir in pokoj!

Rodbinam umrlih, udov plačalo je društvo za pogrebščino 345 gld.

Koncem leta je imelo društvo ednega

častnega uda, 7 ustanovnikov, 29 podpor-
nikov, 939 rednih možkih in 202 ženskih članov.

Žalibog nam je tudi letos omeniti, da se je slovanska inteligenca v Trstu le premalo zanimala za naše toli važno društvo. Usoja si odbor prosi, je na tem mestu ne le naklonjenosti našemu društvu, ampak kolikor toliko tudi gmotne podpore. Z druge strani nam je pa v veliko veselje zahvaliti se nekaterim prijateljem in podpornikom društva, ki so je z besedo in z dejanjem podpirali.

Bolnikov je bilo lansko leto 341 in 454 slučajev boleznih ter se je podpore izplačalo 8737 gld. 95 kr. Samo zdravila dobivalo je 159 udov, in potrosilo se je za zdravila sploh 908 gld. 17 kr., zatorej je izdalo društvo za podpore, pogrebščine in zdravila skupaj 9046 gld. 12 kr.

Minolega leta je imelo društvo le eden občni zbor dne 17. aprila. Družtveni odbor razpravljal je družtvene zadeve v 61 rednih in izrednih sejah. V izrednih sejah razpravljale so se vzajemno z nadzorniki nekatere spremembe družtvenih pravil, katere se bodo predložile občnemu zboru dne 25. marcija t. l. v potrjenje.

Uže leta 1886. nameravana božja pot na sv. Goro pri Gorici vršila se je v nedeljo 8. maja 1887., katere se je udeležilo preko 600 ljudi.

Slavnost sama ob sebi je bila veličanska; na njej se je sklopila še ožja vez mej tržaškimi in goriškimi Slovenci; ona je dokazala, da smo vzmožni tudi kaj večjega in lepšega napraviti.

Izlet na sv. Goro je imel poleg moralnega tudi lep gmoten uspeh za naše društvo, ker je ostalo čistega dobička 117 gld. 26 kr., katera svota se je porabila za pomnoženje družtvenega pokojninskega zaloge.

Po odborovem sklepu napravilo se je na sv. Gori spominsko ploščo z napisom: „V spomin božje poti delal. podp. društva v Trstu dne 8. maja 1887.“

Društvo je napravilo leta 1887. tudi tri veselice. Veliki ples možkega oddelka bil je 5. februarja v gledališču „Fenice“. Ta ples je bil tudi to leto sijajen v socialnem in gmotnem obziru. Donesel je lopo svoto blizo 700 gld. Potem je bil ples ženskega oddelka v tržaški čitalnici in skupna veselica na Silvestrov večer v redutnej dvorani gledališča „Politeama Ros-

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisal Selvij Pellico, prel. Jos. K—o

XXIV.

Ob očetovski ljubezni do otrok in mladine.

(Dalje.)

Bodi prijazen tudi z onimi otroki in mladenci, katerih ne vidiš vsak dan. Govori jim prijazno in dajaj jim lepo besedo; kajti poštna beseda, kreposten pogled jih lahko odvrne od podlosti, da bodo naposled sami želeli občevati le z dobrimi možmi.

Ako ti nadepoln mladenič kaj zaupa, bodi mu mil prijatelj, ter mu pomagaj z dobrim svetom; ne laskaj se mu; hvali njega dobre čine in odvrčaj ga s stroгим svarilom od nepoštenih. Ne sramuj se nuditi rešilno roko mladencu, ki se pogreza v pregreške, akoravno morebiti nemaš zaupanja vanj. Mnogokrat bi mladenič, ki je zašel na kriv pot, potreboval le klica ali migljaja, da se zopet vrne na pravo pot.

Kako hočeš vzgajati svoje otroke? Tega ne bodeš znal nikoli, ako sam nisi izborno vzgojen. Skrbi, da si pridobiš sam

izvrstno vzgojo, potem bodeš lahko dajal enako tudi svojim otrokom.

XXV.

O bogatstvu.

Vera in modroslovje hvalita krepostno ubožstvo bolj nego li nepokojno strast do bogatstva. Vender trdita ob enem, da ima tudi bogatec lahko mnogo zaslug liki najboljšim siromakom.

Bogatec ne sme robovati svojemu bogatstvu, niti kopiciti ga, da je zlorabi. Ne sme hoteti družega, nego pomagati bližnjemu. Čast vsem poštenim razmeram človeškim — zatorej tudi bogatecem, kedar upotrebljajo svojo srečo v blagostanje bližnjemu; nikoli pa jih ne sme uživanje in sreča zaleniti ali prevzeti.

Verojjetno je, da ostaneš v onih razmerah, v katerih si se rodil: ne izvenreden bogataš, ne reven siromak. Naj se ti ne usaja v srce srd, ki podtira menj premožne in siromake proti bogatcem.

Ta srd se večkrat spremeni v modroslovno resnobo. Mnogi govore goreče proti potratu, krivici in nerazmernej sredi in drznosti mogočnih bogatinov; to pa je samo zavistna stranka, ki bi rada uravnala človeške razmere in pomogla človeškim bedam. Vse to naj te ne moti, akoprav čuješ take stvari iz ust naobraženih mož, ali čitaš jih v knjigah gladkobesednih dila-kocepcov, ki iščejo le ljudske pohvale. V

vsem tem klepetanju ni družega, nego zavist, nevednost in obrekovanje, prav malo pa pravicoljubja.

Neenakost sreče je neizogibna; iz tega pa prihaja dobro in zlo. Kdor proklinja bogatstva, izvestno bi rad bil na njegovem mestu: bolje je zatorej, da ostane premožen, kdor je uže. Malo je bogatinov, ki ne bi trosili svojega zlata; troseči je sodelujejo na tisoč načinov z večjimi ali manjimi zaslugami pri občem napredku. Mnogo dajejo za povzdigo trgovine, za oliko vkusa, za natecanje v umetnostih, za nebrojne nade onih, ki žele z obrtom otresti se ubožstva.

Kdor v bogateh ne vidi družega nego samo lenobo, mehkužnost in potrato, neumna je beba. Ako omehkuži ene zlato, budi druge k poštenim činom. Ni mesta na svetu, da bi v njem ne bili ustanovili bogatini dobredelnih zavodov; ni kraja, kjer bi ne pomagali revežem v družbi ali posamično.

Ne gledi jih zatorej z jeznim ali zavistnim očesom; ne mrmraj in ne črni jih. Ne srdi se nanje, kakor si ne želiš, da bi se siromašnejši od tebe srdili na te. Gospodari pametno s svojim imetkom; čuvaj se skoposti, ki otrdi srce; varuj se pa tudi zapravljalivosti, ki vodi do sramotnih posojil in potreb.

Vsacemu je dovoljeno težiti za povečanjem lastnega bogatstva; vender ne

sme biti ta težnja toli pretirana, da bi prouzročevala mnogo nemirov. Ne pozabi nikoli, da prava čast in sreča ne zavisi od bogatstva, temveč od duše, ki mora biti vedno plemenita pred Bogom in pred ljudmi.

Ako se ti množi premoženje, rasti tudi v milosrčnosti. Bogatstvo se lahko združuje z vsemi krepostimi; bogat egojist je zločinec. Kdor ima mnogo, naj dela tudi mnogo; tej sveti dolžnosti se ne more nikdo ugnoti.

Ne zanikuj pomoči siromaku; vender ne bodi to edina tvoja milostinja. Vzvišena in pametna milostinja je, ako se pribavi prosjačkom boljšega življenja nego li je prosjačenje; podpiraj zatorej vse umetelne stroke, vzvišene in vsakdanje, tako da umetniki in delalci dobivajo dela in si služje kruha. Pomisli, da bi ti mogli neprevideni dogodjaji uničiti bogatstvo in spraviti te na siromaško palico. Takšnih nezgod se je pripetilo uže mnogo pred našimi očmi; nobeden bogatin ne more reči: „jaz ne bom umrl ne v prognanstvu, ne v nesreči“.

Uživaj svoje bogatstvo blagodušno in z ono odvisnostjo, katero nazivajo cerkveni učenjaki z evangeljem: „Ubožstvo duha.“

(Dalje prih.)

setti". Vse te veselice dale so družtvenej blagajni čistega dobička 781 gl. 63 kr.

Društvo je kupilo v teku 1887. leta 23 različnih knjig. Razven teh so podarili knjige ti-le gospodje: Sošič Anton 6, Kravos Franjo 2, Piščanc Just 37, Jereb Gregor 2, Kavčič Josip 8, Jeršek Fran 1, Mandič Matko 15, gospa Lavrič Marija 9, uredništvo „Edinosti“ 14, skupaj 117 knjig.

Naročeni so bili sledeči listi: „Slovan“, „Mir“, „Rogač“, „Dolenjske Novice“, „Austria“, „Adria“ in knjige „Slovenska Talija“, „Družbe sv. Mohora“, „Matice Slovenske“ in „Matice Hrvatske“. Brezplačno so pošiljala svoje liste uredništva: „Slovenski Narod“, „Soča“, „Edinost“ (2 iztisa); „Naša Sloga“ in „Gospodarski poučnik“. Naj bode o tej priliki izrečena presrečna zahvala vsem gospodom in sl. uredništvom, ki so društvo tako izdatno podpirali v nalogi za duševni razvoj članov.

Društvena knjižnica šteje koncem 1887. leta 2315 knjig razne vsebine, večinoma slovanskih. Knjižnico je večkrat pregledal družtveni knjižničar in iz njegovega poročila je razvidno, da se je v preteklem letu prečitalo preko 1545 knjig.

Kakor vsako leto, nabiral je odbor večkrat milodare za revne ali pa ponesrečene ude, katerim se je pomagalo v velikih nesrečah.

Društvene pevce poučeval je redno družtveni pevovodja. Žalibog moramo omeniti, da so se do sedaj naši mlajši družabniki malo zanimali za pevsko šolo. Upamo, da bode v bodoče družtveno petje bolje napredovalo.

Društvo se je udeleževalo tudi to leto vseh narodnih veselih in žalostnih dogodkov. Tako je večina naših družabnikov sodelovala o sprejemu bratov Čehov v Trstu in bila navzoča o veselici obeh podružnic s. Cirila in Metoda.

Društvena obletnica dne 21. avgusta se je obhajala v minolem letu le s tiho sv. mašo zaradi smrti predsednikov.

O priliki 50-letnice vodje in prvaka koroških Slovencev, g. Einspielerja odposlal mu je odbor v imenu družtva brzojavno čestitko; tako tudi v enak namen slovenskemu rodoljubu in pisatelju g. Trstenjaku.

Ko so naši bratje Hrvatje slavili 300-letnico porojenja svojega neumrlega pesnika Gundulića, poslal je odbor akademiskemu društvu „Zvonimir“ na Dunaji brzojavno čestitko.

O smrti Einspielerjeve izrazil je odbor brzojavno svoje sežaljenje.

Završujoč to poročilo preporeča odbor še enkrat vzajemnost, edinost in slogu mej vsemi družabniki.

Letni račun možkega oddelka od 1. januarja do 31. decembra 1887.

Dohodki.	
Gotovine imelo je društvo v začetku l. 1887	gl. 10077.19
Vplačana tednina za l. 1886. in 1887., pristopnina in vplačilo podpornih udov	11857.—
Ženski oddelek je plačal za upravne stroške	350.—
Veselice	2157.17
Darovi	7.—
Obresti	412.19
Drugi dohodki	594.57
Vsega skupaj	gl. 25455.12
Stroški.	
Podpora bolnim udom in pogrebščina	gl. 7914.—
Zdravila, kopelj, plača zdravnikoma	2350.15
Plača uradnika in sluga	840.—
Najemščina stanovanja in čiščenje sob in stopnic	556.80
Troški za urad	38.49
Troški za liste, tiskovine in knjižnico	157.24
Troški za 3 veselice	1410.77
Za spominek pok. Dolenca itd.	686.40
Ostane gotovine koncem leta 1887.	11501.27
Izkaz premoženja možkega oddelka.	
Račun blagajnice	gl. 655.27
„ nedotakljivega zaloga	844.—
„ srečk in družih efekt.	15.10
„ družtvenih znamenj	102.80
„ pohištva	1585.45
„ knjižnice	570.72
Kranjska hranilnica	6677.40
Prva zagrebačka štedionica	3174.60
Nekateri drugi dohodki	765.20
Skupaj	gl. 14390.54
Račun pokojn. zaloga možkega oddelka.	
Prenos iz bilance l. 1886	gl. 4232.75
Čisti dohodek veselice l. 1887	746.40
Obresti kapitala	109.69
„ nedotakljivega kapitala	41.50
Doklada za pok. zalog od udov	447.95
Darila	7.—
Skupaj	gl. 5585.29

Letni račun ženskega oddelka od 1. januarja do 31. decembra 1887.

Dohodki.	
Gotovine je imelo društvo v začetku l. 1887.	gl. 1767.06
Družabnice so vplačale tednine in pristopnina	1534.30
Veselice	194.30
Obresti in drugi dohodki	494.45
Skupaj	gl. 3990.11
Troški.	
Podpora bolnim udimam in pogrebščina	gl. 796.50
Zdravila	185.51
Troški za veselico	194.51
Možkemu oddelku za upravo, stanovanje in zdravnika	350.—
Za spominek pok. Dolenca in drugi stroški	148.99
Ostane gotovine koncem leta 1887.	2314.60
Izkaz premoženja ženskega oddelka.	
Denarja v blagajnici	gl. —.—
Račun pohištva	386.86
I. zagrebačka štedionica	2314.60
Račun družabnic	178.35
Skupaj	gl. 2849.81
Račun pokojn. zaloga ženskega oddelka.	
Prenos iz bilance l. 1886	gl. 214.36
Dar možkega oddelka od čistega dohodka izleta v Gorico	35.23
Družabnice so plačale pokojnine	92.80
Obresti kapitala	10.72
Skupaj	gl. 353.11
Iz vseh teh podatkov se jasno vidi, kako društvo napreduje. Želimo mu najboljšega uspeha tudi v bodoče, zatorej bi pa vroče preporečili vsem družabnikom in družabnicam vzajemnega skupnega delovanja. Izberejo naj si 25. t. m. tak odbor, o katerem bodo prepričani, da bode svestno izpolnjeval svoje dolžnosti samo v prospah družtvu!	

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

je v XVII. seji dne 7. marca t. l. sklenolo poslati državnemu zboru na Dunaj priučujočo peticijo:

Visoki državni zbor!

Družba sv. Cirila in Metoda, razširjena sè svojimi podružnicami po vseh deželah, koder bivajo Slovenci, je pristni izraz želji in postavnih zahtev na šolskem polju, ki jih goji in za katere se poteguje slovenski narod, odkar se veseli ustanovnega življenja. Ker ima to društvo valed svojih pravil važni nalog: pospeševati slovensko šolstvo na katoliško narodni podlagi, obrača se njegovo vodstvo spoštljivo do preslavnega državnega zbora s ponižno prošnjo:

1. Slavnoisti naj povodom obravnav o šolskih zakonih blagohotno uvažuje iskreno željo in pravično zahtevo našega naroda, da se postavno zopet upelje konfesionalna šola, ker po našem prepričanju more le tako vzgajati nežno mladino v pravem duhu, da vzrastejo iz nje značajni katoličani, zvesti državljeni in vrli domorodci. — Slovenci smo pa skozi in skozi katoliški narod, torej nam naravno pristuje katoliška šola.

Ker se pa ta more uspešno razvijati le na jedino zdravi pedagogički podlagi materinega jezika uljudno prosimo:

2. naj preslavna zbornica v dotični zakon privzame določbo sklicujočo se na člen XIX. osnovnih državnih zakonov o splošnih državljskih pravicah, ki zajamejo pravico materinščine — tu naše slovenščine v vseh javnih ljudskih šolah, koder bivajo Slovenci, t. j. po Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem.

V slučajih, da biva kje zadostno število inorodnih otrok, naj se poskrbi za dotično manjšino v posebnem šolskem oddelku z dotičnim materinim učnim jezikom. Tako bode veleslavna zbornica pripomogla, da pri nas prenehajo narodnostni prepiri, ko bode imel vsak svoje, kar mu gre po božjih in naravnih pravicah.

3. In ker je za razvoj slovenske literature ter inteligencije sploh prevelike važnosti to, da se na naših srečanjih učilščih v večji meri kot dozdaj goji slovenščina, in dokler ni pravična zahteva slovenskega naroda po lastnih popolnoma slovenskih gimnazijah, realkah in učiteljskih pripravnicah izpolnjena, naj visoka zbornica blagovoli uspešno uplivati na preslavno c. kr. naučno ministerstvo, da se v istini izvedejo vse one resolucije tičoče se naše slovenščine v šolah, ki so bile v zadnjih letih po naših slovenskih poslancih naučeno zagovar-

jane in po preslavni zbornici opetovano vsprejete; da naš narod čim preje dospe k oživanju pravic, zajamčenih mu v državnih temeljnih zakonih.

Viljelm I., nemški cesar.

Viljelm I., Friderik Ljudevit, nemški cesar in kralj pruski se je rodil v Berlinu dne 22. marca 1797; bil je drugi sin kralja Friderika Viljelma III. in kraljice Luize. Dne 1. marca 1807 je dobil častniški patent; 30. oktobra 1813 je bil imenovan za sotnika ter spremljal svojega očeta v vojsko leta 1814, o kateri priliki si je pridobil pri Bar-sur Aubenu red železnega križa in ruski red sv. Jurija; bil je pričujoč ob uhodu v Pariz dne 31. marca 1814 in spremljal je vladarje v Anglijo. V drugej francoskej vojski je sodeloval kot major in prišel drugokrat v Pariz. Po končanih vojskah, ki jih zovejo Nemci „za osvobojenje“, udal se je povse vojaštvu in dosegel je največjih častij. Leta 1825. je bil imenovan za generalnega poročnika in za gardnega poveljnika. Oženil se je dne 11. julija s princeso Avgusto, hčerjo vojvode Sachsen-Weimar, katera mu je rodila 18. oktobra 1831. princa Friderika Viljelma in 3. decembra 1838. princeso Lujizo, veliko vojvodinjo Badensko.

Po smrti svojega očeta dné 7. julija 1850. je dobil princ Viljelm kot prestolonaslednik naslov: „knez pruski“, ker njegov brat ni imel otrok. Ob enem je bil imenovan za kralj. namestnika v Pomerji in za generala pešcev. O revoluciji leta 1848. je zagovarjal svoje mnenje, da se preobrat potlači z vojaško silo in zatem naj se dovoli ustava. Ker je pa bil posebno naklonjen vojski, mislilo se je v obče, da goji absolutistične tendencije in nastala je zaradi tega proti njemu tolika razburjenost, da se je moral udaljiti za nekoliko časa iz domovine. Odpotoval je zatorej dne 22. marca v London, kjer je ostal do začetka meseca junija. Po povratku v Berlin bil je izvoljen za zastopnika v pruskej narodnej skupščini; toda sprejel je samo mandat, a ni hotel hoditi k razpravam. Leta 1849. je bil vrhovni zapovednik vojske, ki je imela zatrete gibanje v Badnu in v Falaškej. V priznanje svoje sposobnosti, s katero je izvršil svojo nalogo, bil je imenovan za vojaškega guvernerja v renskih pokrajinah. Dne 7. oktobra 1858 je prevzel princ Viljelm vladarstvo namesto svojega umobolnega brata in po bratovej smrti je zasedel prestol dné 2. januarja 1861.

Kot pruski kralj je uredil prusko vojaško silo s pomočjo Rhona in Moltkeja tako, da je mogel zmagonosno izvršiti misli Bismarkove najprej proti Avstriji in zatem proti Francozkej. Na vrhunec slave pa so ga doveli veliki dogodki med nemško-francozko vojsko leta 1870—1871, po kateri so se posamične nemške države zedinile v Nemčijo ter volile Viljema za nemškega cesarja. Sedemnajst let je sedel na nemškem cesarskem prestolu in glavna skrb mu je bila ohraniti mir. Smrt pa mu je pretrigla dné 9. t. m. ob 8^{1/2} uri zjutraj po kratkej bolezni življenja nit in zamotala še bolj vprašanje o vojski in miru. Kaj bode sedaj, — to vedi Bog sam!

Politični pregled.

Notranje dežele.

V seji budgetnega odseka drž. zbora v petek 9. t. m. razpravljal je med ostalim pri točki „srednje šole“ poslanec vitez Tonkli ob osnovanji slovenskih paralel na učilnicah v južnih pokrajinah. Slovenski dijaki so se v višjih razredih dobro vedli; strokov je bilo malo; zakaj se zatorej ne daje Slovincem pravice? Mi ne odbijamo učenja nemščine; želimo le, da se poučuje na umestnej podlagi materinega jezika. Ob enem prosil odgovora, kaj se je uže storilo v izvršitev lanskijh resolucij. Namesto da bi se osnovala nove paralelke, zaprl se je gimnazij v Kranji; vendar pa v Kočevji ni več učencev, kakor jih je bilo poprej v Kranji. Ako bi se pustila nižja gimnazija v Kranji, pomagalo bi se prenapolnjenim ljubljanskim šolam.

Generalna razprava ob istem predmetu se je nadaljevala v soboto 10. t. m. Naučni minister dr. Gauč ugovarja poslancu Tonklju, da ni prepričan ob ugodnej leži mesta Kranjskega. Prebivalstvo Kranjske sili v središče, v Ljubljano in zaradi tega se bode moralo osnovati tam novo nižjo gimnazijo pod posebnim vod-

stvom. S tem se res žali lokalne interese, ali ne more se temu ugnoti; slovenske paralelke še na raznih gimnazijah niso osnovane. V Gorici bi se morale odpreti paralelke v treh jezikih. Sploh se ne more tožiti ob uspehu ljubljanskega sistema; gledé daljnih osnutov pa treba pomisliti, ako ne bi se moglo izbrati še boljšega sistema.

Posl. Tonkli poudarja, da ga ministrov odgovor ni prav nič zadovoljil. Minister je malo pazil na njegova izjasnjenja ter kar preskočil ugovarjanja. Kranj ima boljši vzduh nego li Ljubljana, kjer je zaradi mnogoštevilnih dijakov posebno opasno, da se širijo osepnice epidemično. Naredba bi se imela preklicati, ali iz krive sramežljivosti se tega ne stori. Slovenske paralelke so se odbile s praznimi besedami; prednik sedanjega ministra je to obljubil; njega naslednik bi imel to obljubo izpolniti ter skrbeti za slovenske paralelke. Odgovor ministrov ni zatorej drugo nego li prazni izgovori. (Levičarji so nemirni).

Posl. Tonkli predlaga resolucijo za osnovo slovenskih paralel v šolskem letu 1889.

Minister dr. Gauč trdi, da je umevno in jasno izrekel, da se bode ustreglo še v tekočem letu Tonklijevim zahtevanjem; oziralo se pa bode v tem kolikor moči na nemški jezik.

Poslanec Hausner se poteguje proti odpravi gimnazija v Roveretu. Utemeljuje svoja zahtevanja s tem, da je v Istri, kjer nemškega prebivalstva niti ni, vendar državni nemški in v Zadru za Italijane italijanski gimnazij.

Vnanje dežele.

Na občinstvo rusko, posebno pa na vojaške kroge je neprijetno uplivala vest, da se Avstrija, Italija in Anglija niso pridružile koraku turške vlade proti Koburgu. Ruska vlada je pa trdno odločena storiti vse, kar bode v njenej moči, da se bolgarsko vprašanje reši mirnim potom. Ona bode tudi nadalje še vedno čakala; protestirala pa bode proti vsakemu rešenju, ki bi bilo nasprotno njenim koristim. Ruska vlada ne misli sklicati konference evropskih diplomatov, da rešijo to vprašanje, ker predobro ve, da vse take konference nimajo nobenega uspeha. V Petersburgu so prepričani, da Bismark podpira ruske predloge; vendar ne upajo nikakih uspehov zaradi premnogih obzirov, ktere mora imeti Bismark no trojno zvezo. Ker je pa vedenje Rusije mirno in so zmerni njeni predlogi, nadejati se je, da se izognemo vojski. — „Slovensko dobrodelno društvo“ v Peterburgu je odposlalo dva komisarja na Bolgarsko, katera imata natanko proučiti položaj v deželi ter o tem vestno poročati društvu. Do sedaj so dohajale v Rusijo popačene vesti iz Bolgarije, da ni bilo mogoče spoznati pravega mišljenja Bolgarov. Ta dva komisarja dobrodelnega društva imata zadačo odstraniti ta nedostatek, ter ustrežeta s tem izvestno tudi Bolgarom samim.

Obletnico Sanstefanskega miru obhajali so na Bolgarskem jako mrzlo. Navadnih slavnostij udeležilo se je samo duhovstvo, učiteljstvo in uradništvo, narod se jih je pa vzdiral. Da se narod ni udeležil teh slovesnostij, ki ga spominajo osnovanja njegove svobode, kriva je menda nesrečna srbsko-bolgarska vojska in za njo sklenen mir v Bukareštu. Bolgarskemu narodu je svet spomin na rusko-turško vojsko, v kateroj so mu bratje Rusi sè svojo krvjo izvojevali svobodo; ta spomin pa mu moti pošast srbsko-bolgarske vojske, v katero sta dva sebična in malovestna vladarja zaplela bratska si naroda hoteč razdeliti to, kar je narava sama zedinila. — Sedanja bolgarska vlada je sklenola, da nič ne odgovori na noto velikega vezirja, s katero je turška vlada označila Koburgov položaj v Bolgariji nepostavnim. Ta nota nima po mnenji bolgarske vlade nikakernega znaka diplomatskega akta in ne daje poročstva, da je pristna ali autentična; za to se na njo ne odgovori. V Stari Zagori je pričela pravda proti majorju Petrovu in poročniku Dimovu, ki sta skušala zametiti upor proti vladi. Ker bolgarski zakonik nima paragrafa ozirajočega se na tako dejanje, izdalo je vojno ministarstvo ukaz, da se ima v tem slučaju uporabiti dotični paragraf otomanskega zakonika, ki vsako tako dejanje kaznuje sè smrtijo. Sedanja bolgarska vlada in turški zakonik, to je res lepa dvojica, kakor bi si je lepše ne mogel nikdo izmisliti. Pač res, ubog si, ubog bolgarski narod, dokler gospodujejo nad teboj Koburg in dični mu sluga!

Srbska radikalna, sedaj vladna stranka se raduje volilne zmage v skupščini. „Odjek“, glasilo te stranke piše, da

je o teh volitvah, ki so bile prve svobodne v Srbiji, narod jasno izrazil svoje mnenje ter dokazal, da hoče radikalno preustrojiti svojo državo in izlečiti rane, katere so mu zadale poprejšnje brezvestne vlade. Liberalcem je vkljub njih agitiranju odklenkalo; o naprednjakih se pa kakor o stranki še govoriti ne more, kajti če stranka, ki je sedem let vladala v deželi, niti enega kandidata ne more postaviti, neha biti stranka in postane samo pešica ljudij brez pomena in upliva. Dan 27. februarja st. st. ostal bo po mnenji omenjenega lista Srbom v večnem spominu, kajti tistega dne je bil narod zopet povrnen samemu sebi; vlada in državna uprava je prešla v roke mož, ki bodo znali narodno voljo izvrševati. Mi želimo, da bi se vse to tudi uresničilo.

Novega nemškega cesarja Friderika III., ki je po svojem očetu sedel na prestolu Prusije in zedinjene Nemčije, pozdravlja nemški narod in vsa Evropa z velikim navdušenjem. Friderik III. je visoko nabrazen mož, plemenitega in blazega srea, vnet za blaginjo svojega naroda, kateri želi osrečiti ter dati mu večjo svobodo, nego jo je užival za vlade pokojnega vladarja. Sedanjí cesar je po svojem prepričanju demokrat in nasproten vsakemu nasilju in zatiranju svobodnega narodnega gibanja. Nemški narod ga pozna kot tacega, zato stavi nadejo vanj, da bode postavil krono ogromnemu delu, katero je izvršil pokojni njegov oče, ki je poprej razkosano Nemčijo zedinil, podavši zedinjene Nemčiji svobodo, kakor jo uživata francozki in angleški narod. Friderik III. je miroljuben vladar, če tudi se je na bojnem polju odlikoval ter priboril si zmago pri Wörthu proti Francozom in odločil prusko zmago nad Avstrijci pri kraljevem Gradcu; vendar ne teži za tem, nabrati si novih lavorik na bojnem polju. Delal boode kot vladar na drugem polju. Prizadeval si bode preustrojiti notranjo upravo svojega cesarstva ter odstraniti vse ono, kar zatira in omejuje svobodo nemškega naroda. Zato po vsej pravici nemški narod in Evropa z veseljem pozdravlja nastop njegove vlade ter želi o tej priliki, da se mu na občno korist povrne zdravje. V soboto se je odpeljal novi cesar iz San Rema v Berlin. V Sampierdarema pozdravil ga je italijanski kralj ter mu osebno izrazil sežalje na veliki izgubi, ki ga je zadela. Nemški cesar ne more govoriti in je pisal na male lističe, kar je imel povedati italijanskemu kralju. Povsod koder se je vozil Friderik III., bil je navdušeno pozdravljen. Bismark in vsi nemški ministri prišli so v Lipsko pozdravljat v domovino vračajočega se cesarja. Bismark spremil je vladarja do Charlottenburga. Čete so uže prisegle zvestobo novemu vladarju. Ko se je objavila smrt nemškega cesarja so vsi evropski parlamenti, vse vlade, vsi visoki dostojanstveniki in mnogi mestni zastopniki izrekli cesarskej obitelji sežaljenje na velike izgubi. Vse novine donesajo članke o velikem pokojniku. Ni še določeno, kdaj bode pogreb. Udeležili se ga bodo vsi nemški knezi; vladarske hiše in predsednik francozke republike odposlali bodo svoje zastopnike.

DOPISI.

Barkovlje 10. marcija. [Izv. dop.] O barkovljanskem Jožetu je vredno spet kaj omeniti, čeravno je imel čast biti uže premnogokrat imenovan v „Edinosti“. Svojega mesta se hoče oni človek trdno držati s pomočjo magistrata, ne zmenec se za protivljenje vse vasi. Vrh vsega tega pa ima „Jože“ v Barkovljah nekoliko privržencev, kateri mu služijo kot vohuni, in ti brezbožni ljudje hočejo česa iskati celo v propovedih velespoštovanega č. g. župnika, da potem oznanijo svojemu „Jožetu“. Enaki ljudje niso vredni, da cerkev gledajo; o tem priča neki dogodek zadnjih dni, o katerem je žal bolje molčati. Barkovljani pa ne bodo spali; trdno svojo voljo morajo izpolniti: „Capovilla iz službe, ako neče iz vasi!“ V Barkovljah se je postavila v krčmi poznanega Toskanca „iz Vipave“ „fragole“ — pušica za „Pro patrio“. — „Evviva il sangue purissimo Italiano di Vipacco!“ Morebiti napolni to škrabico capovilla z onim denarjem, kateri je dobil za napojnico ali „buonaman“ od Barkovljanov, dokler jim je še stregel v krčmi! „Fragola“ si pač gotovo ni mislil, dokler je bil še krojač, in ko je toliko italijanskega razumel, kakor „Turek pridigo“, da bode imel kdaj še krčmo, v kateri se bode nabiral denar za „irre-

dentarsko „Pro patrio!“ Vendar se najdejo še taki tiči, ki „fragole“ zobljejo!

Z Goriškega 12. marca. [Izv. dop.] Dragi urednik, vi povprašujete: „Kako pri vas?“ — Lehko vprašanje, težak odgovor! Vse je pri starem, a vse novo, kajti niti edinosti, niti vzajemne delavnosti, niti prijateljstva in narodnega napredka ne najdete več. To vse v teku ednega leta. V tem kraji nasprotniki „Cecilijanskega petja“, v bližini prijatelji „latinščine“ in mrzleci slovenskega nabožno-narodnega petja v cerkvi. V tem društvu hočejo čestiti duhovniki, da se odstrani „Slovenski Narod“, da se iztrebi ponižna „Soča“ in na to odborniki hudo remonstrirajo. V bližnjem kraji pa se ugodí posameznim in naroči se mesto „Slov. Naroda“ italijanski-židovski list „Corriere“, kajti njega ni začela „mogočna roka“, čeprav teden za tednom hujška, dasiravno je kazal, da je uže glavni greh, da je kdo „rojen Slovenec“, akoprav vedno obira slovenskega rojaka za rojakom. Židje in mi, latinci in mi — to je prava zveza. Pokoraščina pa nam je prava in da smo po-orni, kažemo, ker smo mirni in se v novejšem času ne brigamo ne za „bev“ ne za „mev“. Kdo trpi, sodite vi in narod naš. „Soča“ pošilja se „retour“, ker je na slabem glasu, „Freccia“ in „Corriere“ pa nas Slovence božata, zatorej oklenimo se njiju. Nekdo toži, da se „Sokol“ ne giblje, da je zaspal o porodu, — a bolj nego njega treba nam našega političnega društva „Sloge“. Kje je „Sloga“? Tako povprašuje več nad leto eden in drugi in ni glasu! Mnogo imamo vprašanj, tako n. pr. „kaj nam storiti, da ustrezemo pastirskemu listu“, „kaj in kako se Soča“, „ali je opravičeno, da je neprimerno nam berilo“, „ali je še nekako glasilo našega društva“, „kako se imamo vesti napram Liechtensteinovemu predlogu“ itd. A ni je in ni je, — pa saj je tudi sedaj treba ni, kajti pametnemu je v marsikakšnej dobi vse umevno in če pride čas, odpre se zopet modrine glas. Takrat poslušajte, strmite in ubogajte; do tja pa mirna Bosna!

Dá sploh povem: čudno in mrtvo je. Drug ne zaupa drugemu. Eden je podpisal peticijo za predlog Liechtensteinov; drugi mu je zaradi tega nasproten; eden podpiše zaupnico v Gorico in drugi ga zaradi tega ne obiskuje več; eden si naroča „Sočo“, drugi dela zaradi tega kisel obraz. Hodite po našej vipavskej dolini, pridite v naše gore in prepričali se bodete o istinitosti. V političnem zmislu nastala je zmešnjava na edni strani in na drugi nezaupnost, letargija, mržnja. Kdo nas reši? On, ki vlada svetove!

Res je sicer, da tu in tam kako društvo napravlja „veselice“, „zabave“; res tudi, da se „Slovenski Jez“ močno giblje, a ta je le izdaten za vzbujno na Brdih. Treba bi bilo, da se naši zaupni: možje v mestu združijo, da zopet enkrat skličejo občni zbor naše „Sloge“, da se v onem zboru voli kakšen odbor in da se obravnavajo najvažnejše točke našega sedanjega političnega gibanja. Ali se vam rodoljubom v Gorici ne dozdeva pametno, ako bi zopet oživili politično društvo in bi se o marsikakšnej stvari pomenili? Nam na deželi vidi se potreba, ker smo brez vodila, ker ne vemo, ali bi ubogali glas „Eco del Litorale“, konservativnega lista, ki nas Slovence v novejšem času zelo šiba, ali bi poslušali glas židovskega „Corriere“ ali pa glas v nekaterih krogih na slabem stojiče „Soče“! Kje je naš spas! Kje naša pot! Tako pri nas — in ostane še!

Domače vesti.

Občinski svet tržaški ima v četrtek 15. t. m. javno sejo z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo trgovskega odseka o vlogah A. Vigolle in trž. društva tramway za zgradbo tramwaya iz Trsta v Barkovlje; 2. delegacijski predlog o nakupu zemljišča za zgradbo ceste pred zidanjem Geiringerja in tovarišev v ulici Torrente; 3. prošnja stalnih gasilcev za povišanje plače; 4. položenje računa ubožnice za leto 1886; 5. položenje računa delalskih dvoran za leto 1886; 6. prošnja za dovoljenje kasneje kredita lokalnej policiji, točka XIV št. 4 „stroški za odstranjenje kužnih boleznij“; 7. delegacijski predlog o zgradbi župniškega poslopja pri Sv. Jakopu; 8. položenje računa o muzeji za leto 1887; 9. položenje računskega poročila o starinskem muzeji za leto 1887; 10. prošnja društva umetelnostnih prijateljev za moralno podporo in podarjenje nekaterih predmetov za obrtno-umeteljno razstavo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v soboto 10. t. m. o „Sokolovem“ jour-fixu 3 gld. 34 novč. — Gosp. M. Sammec je nabral v veselej družbi gld. 1.20.

Cesarjev dar. Cesar je podaril 300 gld. iz lastne blagajne za popraviljanje cerkve in samostana kapucinov v Kopru.

Imenovanje. C. kr. osrednja komisija za preiskovanje in ohranitev umetelnih in zgodovinskih spomenikov je imenovala za svojega dopisujočega člana ravnatelja tržaškega arheološkega muzeja, prof. Alberta Puschijsa.

Gospodarsko društvo v Škednji je imelo v upravnem letu 1887 nastopne dohodke: gotovine dne 31. decembra 1886 18 gl. 56 kr.; obresti od danih posojil 236 gl. 27 kr.; vrnena posojila na menjicah 184 gl.; opravljeni troški, to je pisava in menjice 66 gl. 28 kr.; drugih manjih dohodkov 96 gl. 90 kr.; vseh dohodkov je bilo 622 gl. 1 kr. Troški: dana posojila na menjice 185 gl.; opravljeni troški društveni 123 gl. 57 kr.; davkov in sicer od 1881 do 1886 leta skupaj se je plačalo 78 gl. 92 kr.; drugih malih troškov 105 gl. 69 kr.; vseh troškov je bilo 493 gl. 18 kr.; ostane zatorej gotovine z 31. decembrom 1887 128 gl. 83 kr.

Za Dolencev spomenik so dalje poslali: Gg. Miha Pertaut 50 kr.; Jernej Čelan 50 kr.; Janez Mazzuchin 25 kr.; Tone Gaspari 50 kr.; Zuech Jakopič 40 kr.; Frane Fabian 5 gl.; Tone Zlobec 1 gl.; Tone Stegoc 10 kr.; Janez Gerlane 1 gl.; Dragotin Schmidt 1 gl.; skupaj 10 gld. 25 kr. — V kratkem objavimo še nekoliko drugih darovateljev.

Sokolov „jour-fix“ v soboto 10. t. m. je bil dobro obiskan. Živahna zabava je trajala pozno v noč. Posebno zaslugo na veselem večeru imajo nekateri gg. članovi, ki védo vzbujati se svojim neusahljivim humorjem mnogo smeja.

Duhovske promene v tržaškej vladikovini. Za ljudske šole tržaške so imenovani komisarji za veronauk č. g. Strk Andrej, Černe Fran in Sinčič Peter kanoniki in Martelanc Peter župnik.

Č. g. Grm Ignacij župnik v Šterni je imenovan za župnika v Cerovlju; č. g. Lupetina Ivan za duhovnega pomočnika pri sv. Antonu novem v Trstu in č. g. Rastelli Jurij za duh. pomočnika pri starem sv. Antonu v Trstu.

Razpisana je župnija v Grdemselu do 31. marcija t. l.

Strossmayerjev večer v Ljubljani boode v soboto 17. t. m. ob 1/28 uri zvečer v salonu pri „Maliči“, Ustopnice za skupno večerjo po 1 gld. 10 kr. se dobivajo v „Narodni Tiskarni“.

Ljubljanski mestni zastop pošlje 19. t. m. deputacijo sestojajo iz gg. dr. Ivana Tavčarja, Ivana Hribarja in Oroslava Dolence, čestitat v imenu mesta ljubljanskega vladiki Strossmayerju v Djakovem na petdesetletnici. Izvoljeni gospodje pojdejo o svojih troških v Djakovo.

Pisateljsko društvo imenovalo je vladiko Strossmayerja ednoglasno svojim častnim članom.

„Slovenski Jez“ je v izrednem občnem zboru soglasno izvolil svojega dobrotnika, vladiko Strossmayerja, častnim članom.

Statistika umrlj. Od 4. do 10. t. m. je umrlo v Trstu 120 oseb in sicer 60 možkih in 60 ženskih. Po starosti jih je bilo 36 do 1., 26 do 5., 3 do 20., 9 do 30., 8 do 40., 16 do 60., 18 do 80. leta in 4 preko 80 let. Jani je umrlo v istej dobi 22 oseb manj.

Razpisane štipendije. S početkom II. semestra t. l. se razpisuje na tržaškej gimnaziji štipendija letnih 105 gld. Pravico do štipendije imajo učenci iz Trsta ali Istre, obiskujoči ednega spodnjih 6 razredov obeh tržaških gimnazij. Prošnje v teku meseca marcija pri vložnem protokolu magistratnem. — Za revne učence iz tržaške rodbine, kateri mislijo od V. razreda ljudske šole obiskovati višje učilnice, razpisana je ustanova Margarete Capuano letnih 252 gld. Ustanoviteljni sodrodniki imajo prednost. Prošnje kakor zgoraj.

Državna podpora. — Poslanska zbornica je soglasno sprejela po vis. vladi predloženi načrt postavne zaradi podelitve državne podpore, da se prežene strašna bolezen pelagra in da se olajša revščina v pokneženej grofiji Goriški in Gradiški. Po tej postavi je pooblaščená vlada, da sme potrositi 50.000 gld. in sicer 20.000 gld. za razna sredstva, s katerimi zatreti neusmiljeno pelagro, na pr. za zdravstvene naredbe, za zgradbo skupnih pečij, za nakup zdrave hrane, za zdravila, za popravo nezdravih hiš, v katerih stanujejo pelagrozni bolniki itd., 30.000 gld. pa za javna dela, pri katerih boode revno ljudstvo lahko zaslužilo potrebnega živeža, in v poseb-

nega ozira vrednih slučajih tudi za nakup hrane.

Dovoljena svota se ima sprejeti v državni proračun za leto 1888.

Najdeno mrtvo dete. Cunjar Josip Hrovatin je našel v nedeljo 11. t. m. ob 7 1/2 uri zjutraj na smetišču v hiši št. 9 ulice Boschetto mrtvo dete, zamotano v stare krpe. Otroek je bil zadavljen. Odnegli so trupelce v mrtvašnico k Sv. Justu. Sodna preiskava se je uže začela.

Maffei-Ribos. Javna obravnava o ničevnej pritožbi na smrt obsojenega Viktorja Maffeja bode 6. aprila t. l. pred najvišjim sodiščem na Dunaji.

Samoubojstvo. V soboto dne 10. t. m. je skočila 31letna Marija Trsič z okna svojega stanovanja in četvrtm nadstropji hiše št. 6 ulice Montuzza na ulico in obležala takoj mrtva. Nagib samoubojstvu so bile žalostne rodbinske razmere.

Porotne obravnave v Gorici začno 23. aprila t. l. Predsednik jim bode načelnik okrajnega sodišča Pavel Sbisà, njega namestnika pa svetnika deželnega sodišča Josip Goriup in Leopold Budau.

Sodno. Postopač Simon Volpin iz Pirana je bil obsojen zaradi razžaljenja Nj. Veličanstva, javnega nasilstva in prestopka razžaljenja javne straže na 2letno ječo.

Policijsko. Gospe Elizi P. je ukradel neznan tat v Lloydovej palači novčarko s 6 gl. iz žepa. — Natakarku Franu R. je ukradel tovariš zlat prstan vreden 4 gld. — Kočijažu Ljudevitu P. je odnesel zmrzujoč tat zimsko suknjo vredno 37 gl.

† **Dr. Pančić,** predsednik učenege društva v Belemgradu in sloveči botanik je umrl v četrtek 8. t. m. Pančić je bil člen najodličnejših evropskih učenih društev. Pogreb je bil na državne troške.

RAZNE VESTI.

Lepa omika. „N. W. Tagbl.“ pripoveda, da je pridrló v njegovo uredništvo okolo 30 antisemitov, njim na čelu državni poslanec Schönerer. Druhal je surovo napadla uredniško osebje in morali so se pozvati služabniki na pomoč, da so pometali neljube goste po stopnicah na ulico. Schönerer je sam prvi pobegnil. Več njegovih spremljevalcev so zaprli.

Književnost.

Josipa Stritarja zbranih spisov je prišel na svetlo 37. snopič z vsebino: Nedolžen: (konec). — Pravo junaštvo! Podoba iz kmetskega življenja. — Klasične podobe.

„Slovanski svet“ štev. 5. prinaša nastopno vsebino: 1. Narodna avtonomija in šola. 2. Madjarska ideja in verska svoboda. 3. Katerim narodom je nadarjenost nevarna? 4. Ivan Gundulić. 5. Psoglavci. 6. Listek. 7. Dopis. 8. Pogled po slovanskem svetu. 9. Književnost.

Listnica uredništva!

Bl. gg. I. G. v G. Prejeli, hvala. Pride kmalu. Oglasite se večkrat. — J. L. St. V. g.: V našej oceni ni bila pohvalna v I. pesni lega I. basa ali III. glasa, bodisi uže to I. bas ali I. tenor v pesni za mešani zbor, kat-va res utradi, in mi ostanemo pri tem, če tudi drugi kritiki sedijo ravno to pesem za najlepšo. Opomniti pa moramo, da je kritika svobodna, in ker se nam je zd-lo koristiti stvari samej, preporečali smo, naj se v prihodnje zaporedoma tako visokih leg III. glasa ogiblje vsak skladatelj. Sicer pa smo vsi pesni in tudi prvo pohvalno omenili, in s to malo opomnjo nismo hoteli škoditi lepoti prve pesni. K.

Poslano.

† **P. A. X. G. dr. Karlu Altmannu** na Dunaji, Mariahilferstrasse št. 80.

Izrekamo veselo vest, da se je izvrztno iskazal Vaš stroj za exhalacijo pri enem izmed naših č. Očetov, ki je bolehal na plućnici. Zaman je bolnik iskal zdravila pod milim italijanskim nebom; jedva se vrne, začne uže zopet kri bljuvati in pokažejo se tudi vsa ostala poprejšnja znamenja bolezní. Opozorili so nas iz Nemčije na Vaš stroj za exhalacijo; naš pater si ga je dobavil in po kratkej rabi je odjenjal kašelj; glas je postal čist in od dne do dne so se vračale poprejšnje moči.

V hvaležno dolžnost nam je tedaj razširjati poznavanje tega izvrztnege zdravilnega sredstva z objavo po odličnih časopisih ter nadaljevati po svojih močeh o vsakej priliki zasluženo preporeko Vašega izvrztnege sredstva.

Samostan Benediktincev v Maredsousu v Belgiji.

P. Tomaž Elsässer, O. S. Z. (Gledi današnji oglas na 4. strani.)

